
Hrát si od srdce

Zkušenosti a
zážitky ze hry ve
speciální škole pro
mladistvé, Järna,
Švédsko, 2000-
2006

Gerda Salis Gross

SVEN

Sven je sedmnáctiletý chlapec s poruchou sluchu, která se postupně zhoršuje. Musí počítat s tím, že během několika málo let bude úplně hluchý. Je hluboce frustrovaný z toho, že má být jenom zvláštním žákem, a nic si nepřeje toužebněji, nežli být normální. Chce se učit, učit, učit, přestože pro něj není vůbec snadné orientovat se v zadávaných úkolech.

Nyní Sven společně s 12 kamarády ze školy sedí v kruhu na matracích, kterými jsme vyložili celou místnost. Ve středu kruhu si právě společně hrajeme – já a jeden žák. Postupně za mnou přicházejí střídavě do středu.

Najednou se mě někdo dotkne rukou letmo, ale přesto jednoznačně na chodidle. Je to pozvání ke hře?

Sven leží natažený na hrací ploše a natahuje ke mně ruku. Odpovídám mu stejným letmým, ale jednoznačným dotekem. „Panebože, pořád říkám, to je tak nudné!“, vyrazí ze sebe Sven. Současně se mu ale mihne na tváři kradmý úsměv. Má ruka ještě jednou krátce pohladí jeho paži. Tu se jako koule ke mně vrhne a ve stejném okamžiku se znovu nalézám v báječně plynoucí hře s velkým měkkým balonem. Sven si hraje a hraje a nechává sebou hrát, jak si snad již roky nehrál. Vůbec se mu nechce přestat.

Kamarádi v kruhu jsou zcela užaslí. Nerozumí tomu. Proč?

Když před rokem a půl začal Sven navštěvovat naši školu, neustále se tvrdošíjně zdráhal zúčastnit se hry.

„Něco tak dětsky blbého! Jsem snad v mateřské škole? Nechci tím ztrácet čas!“

Pokaždé, když jsme si tak hráli na matracích vytvářejících hrací plochu, odmítal vůbec přijít do místnosti a raději si ve vedlejší místnosti opakoval matematiku. Tak to probíhalo asi jeden rok. Potom se začal s námi posazovat na matrace, ale vždy s notnou dávkou nadávek, jak je tohle hraní blbé a neužitečné. Spolužáci jej více či méně trpěli. Už si zvykli na jeho nadávky na vše a na každého.

A nyní si Sven hrál.

Nyní každý den chodil a ptal se, kdy si zase budeme hrát a zda bychom si nemohli hrát právě teď - pokaždé s šarmantním úsměvem a zářícíma očima. Připadá mi, že během posledních měsíců už Sven neměl tolik konfliktů se svými spolužáky, jako tomu bývalo dřív. Když se někdy znovu zasekne, dokáže s tím již zacházet mnohem flexibilněji, „hravěji“.

Také ve vyučování se Sven dokáže mnohem lépe vypořádat se zadanými úkoly a situacemi. Někdy hraje ještě svou starou roli, nyní ale s úsměvem v koutcích. Poté, co si několikrát pořádně hrál se mnou a se svými kamarády, napsal báseň, kterou chtěl přečíst celé třídě:

Být zuřivý

*Je nádherné být zuřivý,
Z celé své síly být zuřivý,
Pokusil ses být zuřivý – z celé své síly!
Je to zábava být zuřivý.
Někdy je to také namáhavé
Být zuřivý.
Být zuřivý, aniž bys byl skutečně zuřivý.
Ale když toho máš dost, být zuřivý,
Můžeš si také prostě říct,
Že jsi byl zuřivý jenom tak, z legrace.*